A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2013. november 28.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — 80/987/EGK irányelv — 2002/74/EK irányelv — A munkavállalók védelme a munkáltató fizetésképtelensége esetén — Garanciaintézetek — A garanciaintézetek fizetési kötelezettségének korlátozása — A munkáltató fizetésképtelenségének megállapítása iránti kereset megindítása előtt több mint hat hónappal érvényesíthetővé váló bérkövetelések”

A C-309/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunal Central Administrativo Norte (Portugália) a Bírósághoz 2012. június 27-én érkezett, 2012. március 30-i határozatával terjesztett elő az előtte

Maria Albertina Gomes Viana Novo,

Ezequiel Martins Dias,

Gabriel Inácio da Silva Fontes,

Marcelino Jorge dos Santos Simões,

Manuel Dourado Eusébio,

Alberto Martins Mineiro,

Armindo Gomes de Faria,

José Fontes Cambas,

Alberto Martins do Alto,

José Manuel Silva Correia,

Marilde Marisa Moreira Marques Moita,

José Rodrigues Salgado Almeida,

Carlos Manuel Sousa Oliveira,

Manuel da Costa Moreira,

Paulo da Costa Moreira,

* Az eljárás nyelve: portugál.

José Manuel Serra da Fonseca,

Ademar Daniel Lourenço Dias,

Ana Mafalda Azevedo Martins Ferreira

és

a **Fundo de Garantia Salarial IP**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, Juhász E. (előadó), A. Rosas, D. Šváby és C. Vajda bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. május 15-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– M. A. Gomes Viana Novo és társai képviseletében J. Trocado da Costa advogado,

– a Fundo de Garantia Salarial IP képviseletében J. Pereira advogada,

– a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes és J. Quintela Coelho, meghatalmazotti minőségben,

– a német kormány képviseletében T. Henze és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Afonso és J. Enegren, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2013. június 20-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2002. szeptember 23-i 2002/74/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 270., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 261. o., a továbbiakban: módosított 80/987 irányelv) módosított, a munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalók védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1980. október 20-i 80/987/EGK tanácsi irányelv (HL L 283., 23. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 217. o., a továbbiakban: 80/987 irányelv) 4. és 10. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet M. A. Gomes Viana Novo, valamint 17 további személy (a továbbiakban: M. A. Gomes Viana Novo és társai) és a Fundo de Garantia Salarial IP (bérgarancia-alap, a továbbiakban FGS) között az alapeljárás felperesei korábbi, fizetésképtelenné vált munkáltatójukkal szemben fennálló bérköveteléseinek az FGS általi fedezete tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 80/987 irányelv eredeti változatának 3. cikke az alábbiak szerint szólt:

„(1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 4. cikk alá tartozó garanciaintézetek [helyesen: a garanciaintézetek a 4. cikk sérelme nélkül] biztosítsák a munkavállalók munkaszerződésből vagy munkaviszonyokból származó olyan fennálló követeléseinek a kielégítését, amelyek egy meghatározott időpont előtti időszak díjazását érintik.

(2) Az (1) bekezdésben említett időpont a tagállamok választása szerint:

– vagy az az időpont, amikor a munkáltató fizetésképtelensége bekövetkezik,

– vagy a felmondás időpontja, amikor az érintett munkavállalónak a munkáltató fizetésképtelensége miatti elbocsátás során mondanak fel,

– vagy az az időpont, amikor a munkáltató fizetésképtelensége bekövetkezik, illetve amikor az érintett munkavállaló munkaszerződése vagy munkaviszonya a munkáltató fizetésképtelensége miatt megszűnik.”

4 A 80/987 irányelv eredeti változata 4. cikkének szövege az alábbi volt:

„(1) A garanciaintézetek 3. cikkben említett felelősségét a tagállamok korlátozhatják.

(2) Ha a tagállamok az (1) bekezdésben foglalt lehetőséget igénybe veszik, biztosítják a következőket:

– a 3. cikk (2) bekezdésének első francia bekezdésében említett esetben a munkaszerződés, illetve munkaviszony utolsó három hónapjáért járó díjazással kapcsolatos olyan fennálló követelések kielégítését, amelyek a munkáltató fizetésképtelenségét megelőző hat hónapon belül keletkeztek.

– a 3. cikk (2) bekezdésének második francia bekezdésében említett esetben a munkaszerződés, illetve munkaviszony utolsó három hónapjáért járó díjazással kapcsolatos olyan fennálló követelések kielégítését, amelyek a munkáltató fizetésképtelenségéből eredő elbocsátás miatti felmondás időpontja előtt keletkeztek,

– a 3. cikk (2) bekezdésének harmadik francia bekezdésében említett esetben a munkaszerződés, illetve munkaviszony utolsó tizennyolc hónapjáért járó díjazással kapcsolatos olyan fennálló követelések kielégítését, amelyek azelőtt az időpont előtt keletkeztek, amikor a munkavállaló fizetésképtelensége bekövetkezett, illetve amikor a munkavállaló munkaszerződése, illetve munkaviszonya a munkáltató fizetésképtelensége miatt szűnt meg. Ebben az esetben a tagállamok a munka díjazását érintő fizetési kötelezettséget nyolchetes időszakra, vagy több olyan rövidebb időszakra korlátozhatják, amelyek összesen nyolc hetet tesznek ki.”

5 A 80/987 irányelv eredeti változatának 3 és 4. cikkét a 2002/74 irányelv módosította. Ez utóbbi irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerint a tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek 2005. október 8. előtt megfeleljenek, valamint e rendelkezéseket a munkáltatók minden, az e rendelkezések hatálybalépését követően bekövetkező fizetésképtelensége esetében alkalmazzák.

6 A munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 283., 36. o.) egységes szerkezetbe foglalta és hatályon kívül helyezte a módosított 80/987 irányelvet. Mindazonáltal az M. A. Gomes Viana Novót és társait foglalkoztató munkáltató fizetésképtelensége bekövetkezésének időpontjára tekintettel ez utóbbi irányelv alkalmazandó.

7 A módosított 80/987 irányelv 3. cikke ekként rendelkezik:

„A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 4. cikk alá tartozó garanciaintézetek [helyesen: a garanciaintézetek a 4. cikk sérelme nélkül] biztosítsák a munkavállalók munkaszerződésből vagy munkaviszonyokból származó, fennálló követeléseinek a kielégítését, és amennyiben a nemzeti jog ezt előírja, a végkielégítést is a munkaviszony megszűnése esetén.

A garanciaintézet által átvállalt követelések azok a fennálló fizetési követelések, amelyek a tagállamok által meghatározott időpont előtti és/vagy – adott esetben – utáni időszakra vonatkoznak.”

8 Ezen irányelv 4. cikke kimondja:

„(1) A garanciaintézetek 3. cikkben említett felelősségét a tagállamok korlátozhatják.

(2) Amennyiben a tagállamok az (1) bekezdésben említett lehetőséget választják, akkor meghatározzák annak az időszaknak a hosszát, amely alatt a garanciaintézet köteles kifizetni a fennálló követeléseket. Ez az időszak azonban nem lehet rövidebb, mint a 3. cikkben említett időpont előtt és/vagy után a munkaviszony utolsó három hónapjára járó fizetési igényre vonatkozó időszak. A tagállamok ezt a három hónapos minimális időszakot beszámítják a legalább hat hónapos referencia-időszakba.

A legalább 18 hónapos referencia-időszakot előíró tagállamok nyolc hétre korlátozhatják azt az időszakot, amely alatt a garanciaintézet teljesíti a fennálló követeléseket. Ebben az esetben a munkavállaló számára a legkedvezőbb időszakokat alkalmazzák [helyesen: kell figyelembe venni] a minimális időszakok kiszámítására.

(3) Ezenkívül a tagállamok felső határt állapíthatnak meg a garanciaintézet által teljesítendő kifizetésekre. Ezek a felső határok nem lehetnek alacsonyabb mértékűek, mint ami szociálisan összeegyeztethető ezen irányelv szociális céljával.

Amennyiben a tagállamok ezt a lehetőséget választják, tájékoztatják a Bizottságot a felső határ meghatározásának módszereiről.”

A portugál jog

9 A munka törvénykönyvéről szóló, 2003. augusztus 27-i 99/2003. sz. törvény „Fizetési garancia” címet viselő 380. cikkének az alapügyre alkalmazandó változata kimondja:

„Az [FGS] a külön törvényben meghatározott feltételekkel átvállalja és biztosítja a munkavállalók munkaszerződésből és annak megsértéséből vagy megszüntetéséből származó olyan fennálló követeléseinek a kielégítését, amelyet a munkáltató fizetésképtelenségre vagy nehéz gazdasági helyzetre történő hivatkozással nem teljesít.”

10 A 2004. július 29-i 35/2004. sz. törvény szabályozza az FGS-t. E törvény 317. cikke értelmében „[a] munkáltató teljesítésének hiányában [ezen alap] biztosítja a munkaszerződésekből és azok megsértéséből, illetve megszüntetéséből eredő követelések kielégítését az alábbi cikkekben meghatározott feltételek szerint”.

11 E törvény garancia által érintett eseteket meghatározó 318. cikke az alábbiakat írja elő:

„(1) Az [FGS] biztosítja az előző cikkben hivatkozott követelések kielégítését, amennyiben a bíróság megállapítja a munkáltató fizetésképtelenségét.

(2) Az [FGS] ugyancsak biztosítja az előző bekezdésben említett követelések kielégítését az 1998. október 20-i 316/98. sz. törvényrendeletben szabályozott békéltetési eljárás kezdeményezése esetén.

(3) Az előző bekezdés sérelme nélkül, amennyiben a békéltetési eljárás az 1998. október 20-i 316/98. sz. törvényrendelet 4. és 9. cikke alapján az együttműködés hiánya vagy megszűnése miatt megszakad, és a vállalkozás munkavállalói az [FGS] által biztosított követelések kielégítését kérték, az [FGS] köteles a vállalkozás fizetésképtelenségének megállapítása iránt bírósághoz fordulni.

(4) A fenti bekezdésekben foglaltak érvényesülésére tekintettel, ha az érintett vállalkozások állományban lévő munkavállalókkal rendelkeznek, az [FGS]-t értesítik:

a) a bíróságok a fizetésképtelenséggel kapcsolatos külön eljárásról és a fizetésképtelenség megállapításáról;

b) az Instituto de Apoio às Pequenas e Médias Empresas e ao Investimento (IAPMEI) a békéltetési eljárás iránti kérelemről, és annak elutasításáról vagy megszüntetéséről.”

12 Az említett törvény 319. cikke az érintett bérköveteléseket a következőképpen határozza meg:

„(1) Az [FGS] biztosítja a 317. cikkben megállapított azon bérkövetelések kielégítését, amelyek a keresetindítást vagy az előző cikkben hivatkozott kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül jártak le.

(2) Amennyiben az előző bekezdésben említett referencia-időszakban nincsenek esedékes követelések, vagy azok összege a következő cikk (1) bekezdésében megállapított felső határt nem haladja meg, az [FGS] e mértékig biztosítja a referencia-időszakot követően lejárt követelések teljesítését.

(3) Az [FGS] csak azon követelések kielégítését biztosítja, amelyeket legalább három hónappal az elévülésüket megelőzően kívánnak nála érvényesíteni.”

Az alapeljárás és előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

13 M. A. Gomes Viana Novo és társai, tekintve hogy munkáltatójuk 2003 áprilisától nem fizetett számukra bért, az alkalmazandó nemzeti jogszabályok által elismert jogukkal élve 2003. szeptember 15-én felmondták munkaszerződésüket. 2004. február 10-én M. A. Gomes Viana Novo és társai a tribunal de trabalho de Barceloshoz (munkaügyi bíróság, Barcelos) fordultak bérköveteléseik összegének megállapítása, valamint annak végrehajtása érdekében. E kérelemnek helyt adtak.

14 Mivel a munkáltató vagyonába tartozó vagyontárgyak nem nyújtottak elég fedezetet e követelések kielégítésére, M. A. Gomes Viana Novo és társai 2005. november 28-án a tribunal de comercio de Vila Nova de Gaia (kereskedelmi bíróság, Vila Nova de Gaia) előtt eljárást indítottak az említett munkáltató fizetésképtelenségének megállapítása iránt. Miután a bíróság megállapította a fizetésképtelenséget, a bérköveteléseket nyilvántartásba vették.

15 2006. július 26-án M. A. Gomes Viana Novo és társai kérték az FGS-től követeléseik kielégítését. 2006. december 21-i és 26-i végzésében az FGS elnöke e kérelmeket elutasította, azzal az indokolással, hogy a szóban forgó követelések a munkáltató fizetésképtelenségének megállapítása iránti eljárás megindítása előtt több mint hat hónappal, azaz a 2004. július 29-i 35/2004. sz. törvény 319. cikkének (1) bekezdésében előírt referencia-időszakot megelőző időpontban váltak érvényesíthetővé.

16 A tribunal administrativo e fiscal do Porto (közigazgatási és adóügyi bíróság, Portó) 2010. március 18-i határozatában elutasította az M. A. Gomes Viana Novo és társai által benyújtott, e végzések megsemmisítésére irányuló keresetet. M. A. Gomes Viana Novo és társai a kérdést előterjesztő bíróság előtt keresetet indítottak ezen elutasító határozattal szemben.

17 Ilyen körülmények között a Tribunal Central Administrativo Norte az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„A munkáltató fizetésképtelensége miatt fennálló bérkövetelések biztosításának területén úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, különösen a [módosított 80/987] irányelv 4. és 10. cikkét, hogy azzal ellentétes a nemzeti jog olyan rendelkezése, amely kizárólag a munkáltató fizetésképtelenségének megállapítása iránti kereset megindítását megelőző hat hónap[os időszakon] belül érvényesíthetővé váló követeléseket biztosítja, még abban az esetben is, ha a munkavállalók a munkaügyi bíróság előtt felléptek a munkáltatóval szemben a tartozás összegének bírósági megállapítása és annak végrehajtása céljából?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

18 A kérdést előterjesztő bíróság a kérdésével lényegében azt kívánja megtudni, hogy a módosított 80/987 irányelvet akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely még abban az esetben sem biztosítja a munkáltató fizetésképtelenségének megállapítása iránti kereset megindítása előtt több mint hat hónappal érvényesíthetővé váló bérköveteléseket, ha a munkavállalók ezen hat hónapos időszak kezdetét megelőzően bírósági eljárást indítottak munkáltatójukkal szemben e követelések összegének megállapítása és annak végrehajtása céljából.

19 A Bírósághoz benyújtott ügyiratokból kitűnik, hogy M. A. Gomes Viana Novo és társai bérköveteléseinek kifizetését az FGS arra hivatkozva tagadta meg, hogy azok több mint hat hónappal a munkáltató fizetésképtelenségének megállapítása iránti kereset megindításának időpontja előtt váltak érvényesíthetővé, amely időpontot a módosított 80/987 irányelvet átültető nemzeti jogszabály olyan időpontnak tekint, amelytől ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdése és 4. cikkének (2) bekezdése szerinti referencia-időszak számítódik.

20 A 80/987 irányelv eredeti és módosított változata azt célozza, hogy valamennyi munkavállaló számára garantáljon egy minimális szintű európai uniós védelmet a munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkaszerződésből vagy munkaviszonyokból származó olyan fennálló követelések kielégítése révén, amelyek egy meghatározott időszak díjazását érintik (lásd a C-19/01., C-50/01. és C-84/01. sz., Barsotti és társai egyesített ügyekben 2004. március 4-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-2005. o.] 35. pontját; a C-69/08. sz. Visciano-ügyben 2009. július 16-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-6741. o.] 27. pontját, valamint a C-435/10. sz. van Ardennen-ügyben 2011. november 17-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-11705. o.] 27. pontját).

21 A módosított 80/987 irányelv 3. cikke e célból írja elő, hogy a tagállamok kötelesek meghozni a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a nemzeti garanciaintézetek biztosítsák a munkavállalók ezen fennálló követeléseinek kielégítését.

22 A 80/987 irányelvnek mindenesetre mind az eredeti, mind a módosított változata megadja a lehetőséget a tagállamoknak arra, hogy referencia- vagy garancia-időszak és/vagy kifizetésekre vonatkozó felső határ meghatározásával korlátozzák a fizetési kötelezettséget.

23 E tekintetben a Bizottság által az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett, a 2008/94 irányelv egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról és alkalmazásáról szóló jelentés (COM(2011) 84 végleges) 3. pontjából is – amely irányelvnek a 3. és 4. cikke lényegében a módosított 80/987 irányelv vonatkozó cikkeinek felel meg – kitűnik, hogy számos tagállam élt fizetési kötelezettségének időbeli korlátozásával és/vagy a kifizetésekre vonatkozó felső határ megállapításával.

24 A 80/987 irányelv eredeti változatának 3. cikke több választási lehetőséget engedett a tagállamoknak azon időpont tekintetében, amelyet megelőzően ki nem fizetett díjazást garantálni kell. Az említett irányelv 4. cikkének (2) bekezdése éppen e választási lehetőségre tekintettel határozta meg azon fennálló követeléseket, amelyekre a garancianyújtási kötelezettség mindenképpen kiterjed abban az esetben, amikor a tagállam e cikk (1) bekezdése alapján úgy döntött, hogy korlátozza a garancianyújtási kötelezettséget (lásd ebben az értelemben a C-373/95. sz., Maso és társai ügyben 1997. július 10-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-4051. o.] 47. pontját).

25 A 2002/74 irányelvvel a 80/987 irányelv eredeti változatának 3. cikkébe bevezetett módosítások törölték az ott eredetileg szereplő három időpont felsorolását, és így e rendelkezés második bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy immár szabadon meghatározzák azt az időpontot, amely előtt és/vagy – adott esetben – után húzódik az az időszak, amelynek során a ki nem fizetett díjazásoknak megfelelő követeléseket a garanciaintézet átvállalja (lásd ebben az értelemben a C-247/12. sz. Mustafa-ügyben 2013. április 18-án hozott ítélet 39–41. pontját).

26 A 80/987 irányelv eredeti változatának 4. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmében, amennyiben a tagállam az intézmény által biztosított garancia korlátozását kívánta választani, a három hónapos minimális garanciát a referencia-időpontot megelőző hat hónapos időszakba illeszthette. Amióta a 2002/74 irányelvvel a 80/987 irányelvbe bevezetett módosítások hatályba léptek, lehetőség van ráadásul ezen időszakot a referencia-időpont utánra helyezni. A tagállamoknak arra is lehetőségük van, hogy nyolc hétre korlátozzák a minimális garanciát, feltéve hogy e nyolchetes időszakra hosszabb, legalább tizennyolc hónapos referencia-időszakon belül kerül sor.

27 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a módosított 80/987 irányelvvel nem ellentétes, hogy valamely tagállam a kezdőnapot, amelytől a referencia-időszak számítandó, a munkáltató fizetésképtelenségének megállapítására iránti kereset megindításának időpontjaként határozza meg. Ráadásul, ha az érintett tagállam úgy dönt, hogy él a garancia referencia-időszak meghatározásával történő korlátozásának lehetőségével, dönthet úgy, hogy a referencia-időszakot hat hónapra korlátozza, feltéve hogy garantálja a munkaviszony utolsó három hónapjára járó díjazás kifizetését.

28 Tekintve, hogy a nemzeti szabályozás az alapeljárás keretében garantálja a munkaviszony utolsó három hónapjáért járó díjazást, meg kell állapítani, hogy a nemzeti jogalkotó azon rendelkezések elfogadásával, amelyek alapján az FGS biztosítja a munkáltató fizetésképtelenségének megállapítása iránti kérelem előterjesztését megelőző hat hónapon belül – és bizonyos feltételek mellett ezen időpont után – érvényesíthetővé váló bérkövetelések kifizetését, élhet a módosított 80/987 irányelv 3. és 4. cikkében biztosított azon lehetőséggel, hogy korlátozza a garanciaintézeteket terhelő kötelezettséget.

29 Amint az a Bíróságnak a jelen ítélet 20. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatából kitűnik, a módosított 80/987 irányelv célja csupán az, hogy a munkavállalók számára garantáljon egy minimális szintű védelmet munkáltatójuk fizetésképtelensége esetén. A rendelkezések, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára az általuk nyújtandó garancia korlátozását, azt bizonyítják, hogy a módosított 80/987 irányelvvel felállított rendszer figyelembe veszi ezen államok fizetőképességét és garanciaintézeteik pénzügyi egyensúlyának megóvására törekszik.

30 Ez a megfontolás különösen a tagállamoknak biztosított azon lehetőségben nyilvánul meg, hogy lerövidíthetik a garancia-időszakot, amennyiben a módosított 80/987 irányelv 4. cikke (2) bekezdése második albekezdésének megfelelően kiterjesztik a minimális referencia-időszakot, valamint abban, hogy ezen irányelv 4. cikkének (3) bekezdése alapján felső határt állapíthatnak meg a garanciaintézet által teljesítendő kifizetésekre.

31 Hangsúlyozni kell, hogy az olyan eseteket, mint a módosított 80/987 irányelv 4. cikkében szereplők, amelyekben megengedett a garanciaintézetek fizetési kötelezettségének korlátozása, szigorúan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott van Ardennen-ügyben hozott ítélet 34. pontját).

32 Ezen esetek megszorító értelmezése azonban nem járhat azzal az eredménnyel, hogy az megfosztja lényegétől azt a tagállamok számára kifejezetten fenntartott lehetőséget, hogy korlátozzák az említett fizetési kötelezettséget.

33 Márpedig meg kell állapítani, hogy ez a helyzet állna fenn, ha a módosított 80/987 irányelvet úgy kellene értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely nem biztosítja a munkáltató fizetésképtelenségének megállapítása iránti kereset megindítása előtt több mint hat hónappal érvényesíthetővé váló bérköveteléseket.

34 Egyébként ki kell emelni, hogy a Bíróságnak a jelen ítélet 20. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlata értelmében a 80/987 irányelv célja az, hogy a munkavállalók számára védelmet biztosítson munkáltatójuk fizetésképtelensége esetén. Ebből az következik, hogy az ezen irányelvvel létrehozott rendszer feltételezi a fizetésképtelenség és a fennálló bérkövetelések közötti kapcsolatot.

35 A Bírósághoz benyújtott ügyiratokból ugyanakkor kitűnik, hogy az alapeljárásban nem áll fenn ilyen kapcsolat.

36 Amíg e jogvita tárgyát képező bérkövetelések ténylegesen abból erednek, hogy M. A. Gomes Viana Novo és társai munkáltatója 2003 áprilisától nem fizette ki a számukra járó díjazást, és ők e kifizetés elmaradása miatt 2003 szeptemberében felmondták munkaszerződésüket, ugyanezen munkáltató egyéb munkavállalói 2004 és 2006 között továbbra is megkapták bérüket, és ez utóbbi munkavállalók szerződése munkáltatójuk fizetésképtelensége miatt csak 2006 májusában szűnt meg. Így a munkáltató – a bérek késedelmes fizetése ellenére – munkavállalóinak jelentős részét M. A. Gomes Viana Novo és társai munkaszerződésének felmondását követően is évekig megtartotta, és bért fizetett számukra.

37 Következésképpen a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a módosított 80/987 irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely még abban az esetben sem biztosítja a munkáltató fizetésképtelenségének megállapítása iránti kereset megindítása előtt több mint hat hónappal érvényesíthetővé vált bérköveteléseket, ha a munkavállalók ezen időszak kezdetét megelőzően bírósági eljárást indítottak munkáltatójukkal szemben e követelések összegének megállapítása és annak végrehajtása céljából.

A költségekről

38 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A 2002. szeptember 23-i 2002/74/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 1980. október 20-i 80/987/EGK tanácsi irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely még abban az esetben sem biztosítja a munkáltató fizetésképtelenségének megállapítása iránti kereset megindítása előtt több mint hat hónappal érvényesíthetővé váló bérköveteléseket, ha a munkavállalók ezen időszak kezdetét megelőzően bírósági eljárást indítottak munkáltatójukkal szemben e követelések összegének megállapítása és annak végrehajtása céljából.

Aláírások